

A pályán maradás intézményi kontextusa

Schmidt Andrea

2015. november 12.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A részkutatás célja

- A pedagógusok tantestületen belüli *személyközi kapcsolatai...*
- ... és a *pályaelhagyással, pályán maradással összefüggő egyéni jellemzőik* közötti viszony vizsgálata...
- ... az intézményükre jellemző *pályaelhagyási szint* figyelembevételével.

- Esettanulmányok: 6 intézmény pedagógusaival felvett kérdőív, vezetői interjúk
- 3 alacsony, illetve 3 magas pályaelhagyási aránnyal jellemezhető intézmény

Kutatási kérdések

- Milyen kapcsolatban vannak az iskola társadalmi környezetére vonatkozó *vezetői percepciók a pályaelhagyási arányokkal?*
- Milyen kapcsolatban vannak az intézmények *formális szervezeti jellemzői a pedagógusok társas hálózatával?*
- Milyen kapcsolatban van a pedagógusok *társas hálózata a pályamotivációjukkal és a lelki egészségükkel?*
- Milyen kapcsolatban van a pedagógusok *társas hálózata a szervezeti bizalom szintjével?*
- Milyen kapcsolatban van a pedagógusok *társas hálózata a szervezeti vezetés iránti bizalom szintjével?*

Milyen hálózatok?

- Az intézményekben a 16 személyközi hálózat jelölései három dimenzió mentén szerveződnek (klaszterelemzés alapján):
 - **Pozitív szakmai kapcsolatok**
 - pl. szakmai segítségkérés, tisztelet
 - **Pozitív személyes kapcsolatok**
 - pl. barátság, személyes problémák megvitatása
 - **Negatív kapcsolatok**
 - pl. személyes ellenszenv, szakmai munka lenézése
- A lekérdezett hálózatok kombinációiból létrehoztunk három összetett hálózatot

Kapcsolati mérőeszközök

- Egyedülállóan részletes mérés – a társadalmi kapcsolatháló-elemzésben szokásos 1-2 item helyett 16 személyközi kapcsolattípusra kérdeztünk rá
- Így a kapcsolatok nagyon konkrét aspektusaira tudunk rákérdezni
- Ezeket 3 dimenzióba sűrítettük (részben hasonlóan az összetett skálák képzéséhez a pszichológiában)
- Megbízhatóbb, valósághoz jobban igazodó mérés

Kapcsolati mérőeszközök

Pozitív szakmai kapcsolat	Pozitív személyes kapcsolat	Negatív kapcsolat
Megvitat szakmai ügyeket	Barát	Ellenszenv
Segítség szakmai ügyekben	Segítség személyes ügyekben	Konfliktus
Hasonló felfogás	Találkozik szabadidejében	Nem dolgozna vele együtt
Dolgozna vele együtt	Megvitat személyes ügyeket	Eltérő felfogás
Felnéz rá szakmailag		Lenézi szakmailag
Felnéz rá emberileg		Lenézi emberileg

A három összetett változó képzése: legalább két aldimenzióban legyen jelölés
PI. pozitív személyes viszony, ha 1. barátnek tartja, 2. szabadidejében találkozik a másikkal.

Milyen hatások?

- Hogyan függenek össze a társas hálózatok a pályaelhagyással kapcsolatos egyéni változókkal?
- A hálózatok komplex jelenségek – sokféle összefüggés lehetséges
- A kutatás a pedagógusok *közvetlen* társas környezetének két aspektusára fókuszál:
 - **Hálózat mérete** – kapcsolatok száma (küldött, kapott, kölcsönös) a három hálózatban
 - **Hálózat összetétele** – a jelölt társak egyéni jellemzőinek átlagos értéke (szelekciós és társas hatás mechanizmusok együttes eredménye)

Legfontosabb eredmények I.

- A magas pályaelhagyási arányú intézmények vezetői negatívabban értékelik iskolájuk környezeti támogatottságát, megítélését
- Az alacsony pályaelhagyási szintű intézményekben a pozitív hálózatokba jobban beágyazott pedagógusok kedvezőbben vélekednek szakmájukról (a másik csoportban ilyen kapcsolatot nem találtunk)
- A pozitív kapcsolatokkal nem rendelkező pedagógusok a munkahelyi környezet pályán tartó szerepét fontosabbnak látják, mint társaik (mindkét intézménycsoportban)

Legfontosabb eredmények II.

- A magas pályaelhagyási arányú intézményekben a (pozitív és negatív) hálózatokban aktívabb szereplők általában kevésbé kiégettek (a másik intézménycsoportban ilyen összefüggés nem jellemző)
- A magas pályaelhagyási szintű intézményekben a hálózatokba jobban beágyazott pedagógusok általában kisebb bizalommal vannak a szervezet és a vezetőség iránt (a másik intézménycsoportra ez az összefüggés nem jellemző)
- Ahol az intézmény- és munkacsoport-vezetők aktív, központi szereplők a pozitív szakmai és személyes hálózatokban, ott a tantestület nem esik szét kisebb klikkekre
- Egyik intézménycsoportban sincs egyértelmű tendencia a függőváltozók szerinti klikkesedésre

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE